

Efter en afvejning af disse hensyn finder udvalget, at det vil være for vidtgående at afskaffe livsarvingernes tvangsarveret. De anførte forhold taler dog efter udvalgets opfattelse med betydelig vægt for en beskæring af livsarvingernes tvangsarv, og udvalget foreslår derfor, at livsarvingernes tvangsarv nedsættes fra $\frac{1}{2}$ til $\frac{1}{4}$ af den legale arvelod, som tilkommer livsarvingerne. I forlængelse af dette forslag peger udvalget på, at et typisk ønske fra fleregangsgifte med hver sit hold børn og eventuelle fællesbørn er, at der ved førstaf dødes død skal sørges bedst muligt for længstlevende, men at der ved længstlevendes død skal ske en ligestilling mellem parternes børn. Denne ligestilling kan enten være, at hver part skal dele en halvdel, eller at man ønsker en fuldstændig lighed. Dette kan ikke altid lade sig gøre efter de gældende regler, noget afhængig af antallet af børn. Udvalgets forslag om en begrænsning af livsarvingernes tvangsarveret vil imidlertid skabe mulighed for testamentariske bestemmelser om en sådan ligestilling.

Udvalget har særligt overvejet, hvorledes en ændring af reglerne om livsarvingers tvangsarv kan lette gennemførelse af generationsskifte i erhvervsvirksomheder. Den foreslåede nedsættelse af livsarvingernes tvangsarv til $\frac{1}{4}$ af boet vil indebære, at det bliver muligt at testere en større del af boet til den arving – ofte en livsarving – der skal videreføre erhvervsvirksomheden. Med henblik på yderligere at lette gennemførelsen af generationsskifte af erhvervsvirksomheder foreslår udvalget endvidere, at der indføres adgang til ved testament at beløbsbegrænse en livsarvingens tvangsarv. En adgang til beløbsbegrænsning vil navnlig kunne være hensigtsmæssig ved generationsskifte af større boer, hvor en erhvervsvirksomhed med betydelige værdier skal tilfalde en livsarving, og hvor der også er øvrige tvangsarvinger, der skal tilgodeses. Med en beløbsbegrænsning fastsættes der endvidere en beløbsmæssig øvre grænse for de sociale hensyn, som reglerne om tvangsarv også traditionelt har været taget. Samtidig fastholdes i nogen grad det element af slægtsansvar, som er en del af baggrunden for tvangsarv. Beløbsbegrænsningsreglen vil kun have betydning i forholdsvis få store boer, men vil formentlig netop i disse boer kunne få en væsentlig betydning for tilrettelæggelse af et hensigtsmæssigt generationsskifte. En lignende beløbsbegrænsningsregel findes i den norske arvelov, og der er gode erfaringer i Norge med reglen.

Udvalgets overvejelser har været koncentreret om en beløbsbegrænsning på enten 500.000 kr. eller 1 mio. kr. til hver livsarving. Udvalget foreslår en beløbsbegrænsning på 1 mio. kr., da en beløbsbegræns-

ning på et mindre beløb, f.eks. 500.000 kr., vil udgøre et for betydeligt indgreb i livsarvingernes tvangsarveret i de store boer og vil kunne skabe konflikter mellem arvingerne.

Er en livsarving død, skal det også være muligt ved testamente at begrænse dennes livsarvingers tvangsarv til deres andel af tvangsarven på 1 mio. kr. Med henblik på at sikre, at tvangsarveretten ikke bliver udhulet, foreslår udvalget, at beløbsgrænsen årligt skal reguleres efter lov om en satsreguleringsprocent.

Udvalget foreslår, at de særlige tvangsarveretlige regler om forlodsret for børn ikke videreføres. Som begrundelse herfor henviser udvalget til, at reglerne ikke anvendes i praksis. Det skyldes formentlig især, at reglerne bygger på, at der skal foretages en skønmæssig vurdering af, om det er nødvendigt for arvingen forlods at få udlagt et beløb. Det kan desuden kun i et begrænset antal tilfælde komme på tale at anvende bestemmelserne, idet forlodsretten efter de gældende regler ikke kan gøres gældende, hvis den længstlevende ægtefælle vælger uskiftet bo, ligesom forlodsretten viger for ægtefællens ret til suppleringsarv efter § 7 b, stk. 2. Ved uskiftet bo har den længstlevende ægtefælle imidlertid forsørgelsespligt også over for førstaf dødes særbørn. Hvis boet skiftes med et mindreårigt særbarn efter førstaf døde, vil barnets værge få arven udbetalt. Udbetaling af arven sammenholdt med offentlige støtteordninger og eventuel børnepension vil da normalt være tilstrækkelig til at sikre barnets forsørgelse. På denne baggrund er der efter udvalgets opfattelse ikke noget praktisk behov for særlige regler om forlodsret for børn.

Der henvises til betænkningen s. 77-78, 82-95 og 100.

2.2.3. Slægtnings adgang til overtagelse efter vurdering

Det er efter udvalgets opfattelse en fundamental arveretlig regel, at slægtsarvingerne har adgang til at overtage boets aktiver til vurderingsbeløbet, og udvalget foreslår, at reglerne i arvelovens § 24 a om slægtnings adgang til overtagelse efter vurdering videreføres med enkelte mindre ændringer.

Som nævnt i pkt. 2.1.3. skal der efter de gældende regler foretages lodtrækning, hvis flere arvinger ønsker at overtage det samme aktiv. En arving, fra hvis slægt eller slægtsgren et aktiv hidrører, har dog fortrinsret til aktivet, hvis det har en særlig erindringsværdi for arvingen. Udvalget anfører, at det er indlysende, at en genstand kan have særlig erindringsværdi, hvis den stammer fra en arvings slægt eller slægtsgren, men peger samtidig på, at et aktiv efter omstæn-